

859

הוֹדוּת יִשְׂרָאֵל
הכנסת

ש.פ.

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ס' 18 / א'

מישיבת ועדת שירותים ציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', ב' באב תשס"ז - 10.7.56, בשעה 9.00.

גורמים - חברי הוועדה:

- מ. ארם - היו"ר
- ב. גרדיטל
- ר. הקטין
- ב"צ הרמל
- פ. זוארץ
- ח. יהודה
- ש. יוניצ'מן
- י. כמיס
- ש. כפרית
- י. ניצני
- ד. נצר

מוזמנים:

גב' צ. בלוך - מנהלת המחלקה לטיפול בילד ובנוער.

בטור-היום: שמיעת סקירה על הטיפול בילד ובנוער;

ערעור על החלטת הוועדה בענין סרפטי-השיניים;

בחירת ועדת-משנה לענין סרפטי-השיניים.

- - - - -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר מ. ארם:

ד. הקטיג:

אינני יודעת מי יוכל לענות על שאלתי
הבאה: אומול קראתי בעתון כי בית-מלאכה
לנערים דפקטיביים, אשר ברח" אילת שבתל-אביב, נסגר. ממוסד זה יצאו
כאלף נערים עם מקצוע. עד אשר נסגר היו בו ב-15 נערים דפקטיביים.

היו"ר מ. ארם:

הייתי מבקש טאנו, חברי הוועדה, נסב
ונדון על כמה עניינים אשר אני רוצה להביא
לידיעתכם, וזאת נעשה בחום סקירתה של גב' בלור.

גב' צ. בלור:

עיריית חל-אביב הייתה הראשונה שהקימה
מוסדות לנוער עזוב. היא הקימה בזמנו,
ביזמתה של הגב' שוטנה פרסין, את המוסד הזה אשר היה מיועד לאותם
נערים שאינם מסוגלים להתייחס מעמד בעבודה, או שאינן להם הרגלי עבודה
וכו', בעבור אותם ילדים היה צורך להקים בית מלאכה מיוחד, ובשנת
1938 הוקם בית מלאכה זה. הוא הצליח במסך הזמן, וממנו יצאו ילדים
מוצלחים. יש בו פעולות חסוקה רבות. יש לנו מפעלים דומים לבית
מלאכה זה, הנקרא "מפחנים". הוא מחנהל ע"י חניך בעבר של מוסד זה.
כיום מנהל אותו ה' יעקובסון. מאז קוצנו התקציבים, אין כל אפשרות
לקדם את העבודה. העובדים הסוציאליים מתאוננים הרבה מאד. לכן
עיריית חל-אביב החליטה לחסל כמה פעולות.

אני חייבת לעודות טפעולות חסוקה לנוער

עזוב זכו לחמיכה גדולה מטעם משרד הסעד. אנו חומכים במפעלים אשר
בירוסלים ב-90% מן התקציב. חבל מאד שביח מלאכה זה אשר בחל-אביב נסגר;
אינני יודעת אם מותר לי להציע, אולי טוב היה לפנות לעיריית חל-אביב,
ולטאול, כיצד מחסלים מפעל כל עוד ישנה עזובה בקרב הנוער. עיריית
חל-אביב מקבלת מאחננו, בדרך כלל, סכומים קטנים מאד.

הוטל עלי לדבר על פעולות המחלקה:

המחלקה לטיפול בילד ובנוער מטפלת בילדים הסובלים מהזנחה בבתייהם
הם, בילדים הזקוקים לטפול מיוחד מסבות הקטורות באיטיות, או
בילדים המקופחים עקב סיבות סביבתיות סוציאליות שליליות.

המחלקה מטפלת בסני שטחים: א) ע"י מתן

הדרכה ויעוץ להוריו, קטר עם מחנכיו, נצול הטרותים המקומיים הקיימים
בעבור ילדים, או דאגה להקמה מפעלים וטרותים חדשים לטלום הילד.
ב) סדור מוסדי כחחליף לטפול המטפחתי במקרים בהם הוצאתו של הילד
מן הבית הכרחית מטעמים מטפחתיים, סביבתיים או איטיים.

ועתה אתן פרטים על התפקידים הקטורים

בשטחי הפעולה הללו: טפול סוציאלני הנוכי בילד ובנוער במסגרת המטפחה,
ע"י עבודה מונעת, טפליות, מעונות יום, בני ילדים, מועדונים וכו';
סדור ילדים במוסדות סגורים ובמטפחות אומנות; דאגה למקומות קליטה
במיוחד לילדים קטי הסתגלות חברתית, עזובים, מופרעים וכו'; טקום
נוער עזוב, באמצעות מפעלי חסוקה ומועדונים; טפול סוציאלני בעניני
קטינים" (אמוץ, אפוטרופטות וכו').

ועתה, חרטו לי לעבור לעצם העניין:

יש בידי חומר, שהוא דו"ח על פעולת המחלקה לטפול בילד ובנוער.
הוא כתוב בצורת טיוטה. אני מרשה לעצמי לחלק לכם דו"ח זה.

ע"י המטרדים שלנו וע"י הטרותים המקומיות

בארץ, מטודרים כ-3500 ילדים. מובן שמספרים אלה אינם כוללים את

הילדים של עליית הנוער. היחידות כוללות מוסדות ממסלתיים, עירוניים, ציבוריים, מוסדות פרטיים ובתי-אומנה, המעניקים לילד חנוך כללי או מקצועי.

מהי הטכניקה לסידור ילדי? - מחפיקי המחלקה להדריך את העובד הסוציאלי הפונה בבקשה לסידור ילד, בהכנת הדו"ח הסוציאלי ובקבלת אבחנות רפואיות או פסיכולוגיות אחרות אודות הילד. המחלקה מחליטה, לאור החומר שבידה, על הצורך והאפשרויות הקיימים לסידור הילד הנוון במוסד סגור. כמו-כן מחפיקיה למצוא לילד את הסידור המתאים לו, לעקוב אחר קליטתו במוסד ולפקח על חנאי החיים במוסדות ובבתי האומנה.

אנו, בדרך כלל, חלק גדול של הפניות מטחדלים לדחות, מטום טאנו רוצים לעשות עבודה נסיונית, לא להוציא את הילד מן הבית. יש להתייחס בהסתייגות מסויימת לפרטים אודות סיבת הפניה, מאחר שתטרות הגדרות ברורות וחד-משמעיות לגביהם, אולם בכל זאת מוכיחה העבודה הנסיונית שהצורך בסידור ילד נעוץ לרוב באי-שלמות המטפחה, כגון: יחמות, יחמות למחצה, פרוד בין ההורים או מחלה ממושכת של אחד ההורים.

הפקוח על מקומות הקליטה טונה במהותו לגבי כל אחד מסוגי המוסדות. הקטר עם רוב המוסדות הציבוריים לילדים בגיל בית הספר מחבטא בעזרה לחניך, בהתענינות בקליטתו במוסד, בהתפתחותו, בגישה של מחנכיו אליו, בתכנון עתידו בטעה עוזבו את המוסד וביצירת קטר בין המוסד לבית. הפקוח על המוסד הפרטי והמוסד הציבורי הקטן מחבטא בדאגה להתאמת עובדי המוסד לתפקידיהם, גישתם החינוכית, סדר היום במוסד, החנאים ההיגייניים, החיים החברתיים וכו', הקטר עם המוסדות המטפחתיים והמטפחות האומנות הדוק יותר, והפקוח יותר יסודי.

על מיבנה המחלקה ארחיב את הדיבור בסוף. אולם כאן, רצוני לדבר על עבודה המפקחות. המספר המוגבל של המפקחות במחלקה אינו מאפשר הכנסת שיפורים בדרכי הפקוח על מוסדות ציבוריים, לדוגמה: במקוחה של המפקחה לגיל בית הספר במחוז הדרום, נמצאים 19 מוסדות המאכסנים 640 ילד. כן עומדת המפקחה בקטרים עם 10 מוסדות נוספים בנוגע לסידור ילדים והוצאתם. מפקחה טניה במחוז הדרום מקדיטה רק מחציה מזמנה לטיפול ב-150 ילד ב-13 מקומות סידור. המפקחה לבני הגיל הרך במחוז הדרום מטפלת ב-9 מקומות קליטה הכוללים 250 ילד, יחד עם זאת קבלה מפקחה זו 311 פניות בשנת 1955/56, והיחה אחראית ל-332 סדורים. זה לא יחכן, מצב זה לא יימשך, מטום טכל עובדת סוציאלית, לא רק שהיא מפקחה, על מקום הסידור, אלא עליה להיטפס, להסדיר, להתחכם עם גופים ציבוריים טונים וגופים אחרים.

אנחנו במוסדות פרטיים נוהגים להתערב בסדר היום של המוסד, להתערב גם בפנים בית הספר. יש מוסדות שבי"ס נמצא בחוץ המוסד. יש מוסדות שבי"ס נמצא מחוץ למוסד. יש גם מוסדות שיטנה הפרעה מצד הילדים בחוץ בית הספר. ילד זר, לא פעם נפגע קטה ע"י ילדי המוסד; הם טוענים כי הם אינם הייבים לסכול מילד זר זה.

המוסדות הציבוריים מטחדלים לטפל בילד המבטיח התקדמות, ואילו אצלנו התעוררה בזמן האחרון טאלה: האם פקוח על המוסדות צריכה להיעטות ע"י המפקחות או ע"י העובדות של המחלקה, או למצוא שיטה חדטה. המחלקה נוטה יותר ויותר לקבל את השיטה של העטקה עובדת סוציאלית מוסדית שמהיה אחראית לקליטת הילד במוסד, לקיום הקטר בינו לבין הבית, ולהגטת טיפול אינדיבידואלי בטעה הצורך.

מדי פעם בפעם, לעתים יותר קרובות, עלי להודות
כי הילדים בגיל רך הוא יותר איגדיבידואלי; הילדים מחלפים. כולנו
יודעים את ההתנגדות הסידור של ילדים בגיל רך.

ב"רוחמה" יש לנו עובדה סוציאלית אחת, אחד
בטני ימים. אנחנו השתדלנו לטפח את הטיפול במספחות. אם כי תוצאות סידור
הילדים אצל מספחות אומנות היו מעודדות ביותר, במיוחד לגבי ילדים
בגילים רכים הזקוקים לסידור לזמן ארוך, לא הצלחנו להרחיב במידה הרצויה
את רשת המספחות האומנות. אנו עומדים עתה בקטר עם 45 מספחות, מהן 15
מספחות חדשות המחזיקות ילדים מגיל 1-4.

אנחנו מבררים אותם המקרים שהילד
מגלה בעיה; אנו משתדלים להתאים את הילד למספחה, או להיפך.

אינני יודעת אם אצליח בפעם אחת לנגוע בכל
הבעיות שלנו.

אין הלטכות הסוציאליות מקבלות את התקציב
בזמן. לכן אין מטלטים בסדר. דמי ההחזקה מגיעים 3 חדשים יותר מאוחר,
והחובות גדולים. נטאלת הטאלה; כיצד מספחה זרה יכולה להחזיק ילד
מספר חדשים מבלי לקבל את דמי ההחזקה. הנהלת המשרד לא פעם נכנסה בתוך
עובי הקורה של הבעיה הנדונה, ואכן החלטנו רבות בעניינים אלה.

אנחנו מציעים כמה דברים: חוק פיקוח על
מוסדות ובתי אומנה; הגדלת מספר המפקחות; דאגה שיטתית להכשרת עובדים
מוסדיים ולהדרכתם חוץ כדי עבודה; טיפוח עובדים סוציאליים מוסדיים לצוות
עובדי המוסדות.

כל עוד לא נוכל להבטיח למספחה האומנת תנאי
החזקה תקינים, כמו: תשלום דמי החזרה מדי חודש בחדשו, ללא אחזרים; מתן
ציוד ראשון, מתן מיטה וכלי מיטה, הלבשה מספיקה עבור הילד והעלאת דמי
החזקה, - לא נוכל לטפוח אודות האפשרויות הפוטנציאליות בארצנו לפיחות
צורת מדור זו המקובלת מאד בארצות אחרות.

אין כל אפשרות לסדר ילדים במספחות אומנות ללא
חוספת עובדים לפיקוח. המספחות זקוקות ליעוץ והדרכה תמידיים ולבקורים
סדירים של המפקחת.

מועצה הפועלות עשחה עבודה גדולה בקבלה
קבוצות ילדים, סדרה אותם וטפלה בהם יפה מאד. עצם ההווי של המספחות
והערכים שלהן נשתנו.

מה זה מרכז לסידור ילדים? זהו רגולטור
חשוב מאד מאז הועד הלאומי. מרכז זה מתנהל ע"י המזכירות. בטעם הצורך
אנחנו יושבים עם מוסד זה אן אחר. לדעתי, עלינו להקדיש הרבה מאד טיחות
לדין במחירים. אנחנו קובעים את המחירים לפי מחירון (כתוב בסטנסיל
וגב' בלונך מחלקת בין חברי הוועדה). למוסד פרטי אנו גותנים יותר מאשר
למוסד ציבורי.

הקימונו ועדות מטנה המטפלות בבעיות הכלכליות
של המוסדות, לקביעת דמי החזקה וכו'. הן למדו את כל הבעיות הללו, וכל
שאר הבעיות הכרוכות עם הילדים מכל הגילים. ועדת מטנה אחת טרם חטלימה
עבודתה; בראשה עומדת טולמית קליבנוב, אשר עתה היא נמצאת בחו"ל. בעוד
מספר חדשים היא תוכל לסכם את עבודתה בקטר עם בעיות הילדים בגיל בית
הספר.

יש לנו סטטיסטיקה המחולקת לפי הגילים,

בשנת התקציב הקודמת קבלנו בסך הכל

1899 פניות של סידור ילדים. עלי להודות, כי שליט מחוך מספר זה לא סודר; כלומר, 1400 ילד מצאו סידור. לעומת זאת, רב הוא מספר הפניות בגיל למטה מטנתיים, וזאת עקב מצב מיוחד של המטפחה, כמו: אם חולה כרונית, במקרה זה אין ברירה אלא להוציא את הילד ואף אם הוא מתאים או לא מתאים. יש בידי עוד מספר, והוא: 742 ילדים סודרו ע"י עליית הנוער.

אנחנו מסדרים לפעמים במוסדות סגורים,

מכסירים את הילדים או ללימוד מקצוע או מוסד סגור זה יכול להיות מוסד חקלאי.

אנו מחשבים במקרים שהילדים זקוקים לסדור

במוסדות מסיבות: בלתי-מוסדיות, מצב כספי קשה, מחלה כרונית ועוד. בגלל הזנחה בטיפול בבית, אנחנו לעתים קרובות מאד נאלצים להוציא את הילדים מחיק המטפחה.

לסעיף זה יש לנו סכום קטן מאד - 17 אלף ל"י.

יש לפעמים ואנו רואים כי במקום להוציא את

הילד ולסדר אותו במוסד, כי יש צורך שהאם תמשיך לטפל בילד, ולכן אנו מקציבים לה סכום מסויים.

במחננו היחה לאחר את המוסדות באיזור אחד,

למען יוכלו לטרח בעיקר את המחננו בו הם נמצאים, למנוע ע"י כך שלטולי ילדים למרחקים, ולהקל על בקורי ההורים. במידה רבה הצלחנו להגשים שיטה זו, פרט לגבי בית החינוכות ויצי"ו בירושלים. עד כה טרם הצלחנו במגמתנו לסדר את הילדים ביחידות סדור קטנות. דבר זה יוכל להתגשם רק בהדרכה ובאיטיות, ובהתחשב עם קיום מוסדות גדולים ומפוארים בסדוריהם החיצוניים, בהם הוטקעו כספים רבים.

ההקצבה לאלמנה היא 80 ל"י לחודש, אותו היא

מקבלת מהבטוח הלאומי. עתה העלו את ההענקות. מכל מקום אין אפשרות להקיים על קיצבה בת 95 ל"י לחודש. אנחנו השלמנו ב-80 ל"י נוספות.

אם חולה, ההולכת לניחוח, הרי לא יתכן להוציא

את הילדים במקרים דנון, אלא להמשיך להסאירם בבית וטוב יותר נעשה באם נשלח להם עזרה הביתה.

מלב"ן פתח את המוסד שלו מחדש לילדים מפגרים,

בעלי מנה שכלית בת 75%. ילדים אלה התקדמו יפה מאד.

אנחנו מטפלים בילדים מוזנחים, בילדים

נטוטים ע"י הוריהם. יש לפעמים שאנו מצליחים לגלות את ההורים, ויש לפעמים שאיננו מצליחים לגלותם, וכך אין לנו ברירה אלא להסאירם אצלנו. ישנם מקרים כאלה, שההורים נוסעים לחו"ל ואת ילדיהם הם מסאירים.

לא הצלחנו לגלות מטפחות אומנות בגיל יותר

רך. במוסדות מטפחתיים נמצאים 108 ילדים. לצערנו, לעתים קרובות צורת הילדים היא מוזנחת. יש לציין שהמוסדות המטפחתיים עומדים על הגובה.

במוסדות ציבוריים יש 766 ילדים, והכוונה

היא למוסדות "מטען", ולמוסדות של ארגוני הנשים.

במוסדות של עליית הנוער נמצאים 78 ילדים.

ישנו עוד מפעל להכשרת בעיית ילדי ישראל של הגב' ריחה פרייזר, בו מסודרים בערך 300 ילדים. הסידור של ילדים במוסד זה הוא אידיאלי.

לפני שאני מסכמת את בעיית הילדים בגיל רך, רצוני לציין כי אנו משוכנעים שהפיקוח וסידור הילדים במוסדות איננו אידיאלי, ואנו מבקשים את מלוא העזרה להגיש לילדים, ע"י הענקת וכו', על מנת שנוכל לעזור לילד בחוץ המטפחה ובכלל להחגבר על כל הבעיות בהן אנו נחלקים.

העבודה המונעת נעשית בכל הגילים. בכל גיל יש אופי אחר. לגבי תינוקות אנחנו הסתדלנו במקומות חדשים ובמעברות להקים יחידות בצורת טפליה. התינוקות מקבלים טיפול במסך היום, ובלילה הם חוזרים לבחיהם.

קיום טפליה יכול להיות רק באותו מקום שיש אחות במקום. רופא מבקר פעמיים-ולוש בטבוע. האחות מחליטה, לפי הוראות הרופא, מתי להוציא ילד, טיפול כזה הוא יקר מאד; הוא עולה 60 ל"י בחודש.

בטביל ילדים גדולים יותר מחינוקות, יש מעונות יום המוחזקים ע"י ארגוני הנשים. הארגונים מחזיקים 40 יחידות המטפלים ב-1342 ילד. הוצאות ההחזקה: 30-40 ל"י. משרד הסעד מסתתף ב-21 ל"י לילד לחודש לילדים עד גיל שנתיים; 18 ל"י לחודש לילדים מגיל 2-5. חסלומים אלה כוללים גם את הסתתפות ההורים. המעונות פתוחים מטעה 8 בבקר עד 4 אחה"צ.

עד לפני כמה שנים, הייתה שוררת דעה באירופה שאין צורך לסדר ילד בגן, אלא האם צריכה להטלים את ידיעות הילד. ילד בגן ילדים לומר הרבה מאד. הוא לומר את הטפה וכיצד להחנהג בחברה. כל ילד שלא מבקר בגן, יושב שנתיים בכיתה א'.

בגני הילדים מסודרים 5478 ילד, ב-172 יחידות. נוסף לזה, בטנת התקציב הנוכחית הוכנס טכום שלמעטה מספר הילדים המסודרים בגני ילדים מגיע ל-8000 ברגע זה.

אנחנו נוהגים לתת חסלום במקומות קליטה, בין 5,5 ל-6 לירות, בו בזמן שלמקומות של עולים חדשים אנחנו נותנים 3,5 ל"י. בכל הגנים הללו ניתנת ארוחה חמה אחת.

ילדי הגן נמצאים בידיים מצויינות של הגב' היא הייתה גם בהשתלמות מטעם או"ס. היא דואגת ומנסה ליצור את הטיטות הטובות ביותר.

כל עובדת, בהתאם לתפקידה, נוהגת לבקר בוועדות, מחוזה עם דעתה. זה עוזר רבות, וזה גם מרים את הפרסטיז'ה בעבודתה. יש לה גם קשר עם המחלקה של גני הילדים.

העבודה המונעת הלכה והתפתחה ביחוד בגיל בית הספר. עירייה חל-אביב הייתה חלוצה בבעיה זו. 34 עובדים בעבודה מונעת, היא איננה מיוצגת במקומות חדשים.

קבלנו את הרטוח והזכות לפעול בחוץ בתי הספר בעבודה מונעת. אנחנו חקרנו ולמדנו את הבעיה הזו. קיימת ועדה מיוחדת המורכבת מנציגים של משרד החינוך, "הדסה" וממשרד הסעד, והיא התלבטה בבעיה זו. לפי טעה אין בידינו סיכום על פעולות הוועדה, יש צורך להחליט

מי הנוטא של העבודה המונעת. בחור עובדה סוציאלית, רצוני לחוות דעתי כאן, ואני אומר כי עוול רב נגרם לילד באם נוציא את הפעולה הזו מידי משרד הסעד.

עבודה מונעת יפה נעטיה בגיל הכטרה. קיים היאום פעולה עם משרד העבודה, הוועדה לחוקי עבודה לנוער, כמו כן קיים קשר הדוק עם משרד החקלאות, עם ארגוני נשים הפועלים בארץ בטרה פעולה זה.

למעלה מ-2000 טטיפנדיות ניחנו ל-2000 ילד, וזה הודוח ליזמתה של העובדה הסוציאלית. הוקם קורס לפרקטיטנטיות לטיפול בילדים. אנחנו חושבים להוציא השנה כמה כאלה.

נוסף לפעולה ההכטרה הנעטיה בטיחוף עם משרד הסעד, אנחנו קוראים למוסדות טגורים "מפחנים", והם קיימים במקומות שונים בארץ. המפחנים האלה מקנים לילדים הרגלי עבודה. עבודת המדור מטרתה על נוער עזוב ועבריין מטכונות העוני טביטובים הוותיקים וגם על העולים הצעירים במעברות, אשר בהעדר תעסוקה, לימודים ונופס - מתנוונים וגורמים להופעות אסוציאליות בחיי הציבור.

אם נחענין בטטיטטיקה של הפעולה המונעת, נראה כי כמעט 10 אלפים ילדים נמצאים בטיפול שלנו. אח"כ אנחנו מגיעים למספר של 20 אלף ילדים הנהנים. מטידור פתוח בצורה זו או בצורה אחרת. ילדים אלה הם בגיל בית הספר.

המדור מקיים ומחזיק בחי מלאכה ומועדוניים ומטייע לרטויות המקומיות או גופים ציבוריים בהחזקה מטעלים כאלה והנהלתם. לפי התכניה פתוחים מפעלי הטיקום מטעה 8 עד 5 אהה"צ, וכוללים לימוד מלאכה, לימודים יטודיים, פעולות חברתיות.

יש צורך לקדם ולפתח את הפעולה המונעת בארץ, על מנת שנוכל לתח לילד את המקום הנכבד, ע"י כוח אדם והקצבה מיוחדת.

לפני טאטיים דברי, ברצוני לומר כמה מלים על אימוץ ילדים. זוהי בעיה אשר היא קיימת מאז הועד הלאומי. ב-19.5.55 פורטמו חקנות בית מטפט (אמוץ) שלפיהן על בית המטפט לקבל, בכל מקרה בו הוגטה בקטה למחן צו אמוץ, חטקיר מאת פקיד הסעד לעניני אמוץ. אמנם גם לפני פרטום החקנות היו בחי המטפט מבקטים חוות דעה מעובדים סוציאליים בקטר לבקטה למחן צו אמוץ, אולם הדבר נעטה מקודם רק בחלק מן המקרים. בעקבות פרטומו של החוק, מנה טר הסעד 10 פקידי סעד העוסקים בכל הבעיות הקטורות באמוץ ילדים. הטפול כולל קטר עם ההורים הטבעיים, לרוב רק עם האם, קבלת כתב ויחור מהם, סדור הילד במוסד עד למטירתו למטפחה מאמצת, קבלת בקטוח לאמוץ, בחירת המטפחה, פקוח על סדורו של הילד בחקופת הנטיון טבין מטירתו לבין מחן צו אמוץ טופי.

לאחר בירור הבעיות בדיונים קבוצתיים עם כל פקידי הסעד, קובעת המחלקה את עקרונות הטפול. היא מרכזת את כל התפקידים הנטלחים לבית מטפט ונותנת הוראות בדבר ריטום אחיד וצורת טפטים וטאלונים אחידה. באמצעות היועץ המטפטי הועברו למשרד המטפטים מספר הצעות בקטר להכנסת טנויים בחקנות האמוץ. בטנה אליה מתייחס הדו"ח נדונה במיוחד הטאלה מתי יש למסור ילד לאמוץ, מיד לאחר הלידה או לאחר חקופה טתאפטור פרוגנוזה על התפתחותו בעתיד.

נפתח מוסד מטפחתי קטן לילדים מועמדים לאמוץ, הקולט 12 ילדים. מטרנו לאמוץ 70 ילדים. אין לנו מועמדים לאמוץ. אף אלינו מגיעות ידיעות על מקרים כפי שנתפרטמו אהמול ב"ידיעות אחרונות". אלה הם מקרים מעטים מאד. יש עלינו לחץ מחוף-לארץ, המבקטים טנרטה להם

לאמץ ילדים, אולם אנו מסרבים.

כרגע העבודה מרוכזת ב-3 מקומות. אנו חמט עובדות סוציאליות מקיימות יחידה. כל עובדת במרכז היא מדריכה את העובדים, היא באה במגע עם כל גורמי החוץ. עומט העובדה הוא בלתי אנוטי. אנחנו דורשים צירוף של כוחות פסיכיאטרים לעבודה, שיהיה מיטהו המסוגל להדריך אותנו.

אנחנו דורשים מוועדת השירותים לדאוג לחוקים במדיניות הסעד, להבטיח את זכויות הילדים, ודבר זה יעלה לנו הרבה יותר זול.

אני השתדלתי לחת חמונה שלמה מכל הבעיות בהם אנו נתקלים, אולם אפשר ואפשר היה להרחיב את הדיבור על כל גוסא לחוד. בטבילנו קיימת בעיה אחת: מה טובת הילד ומה מבטיח את שלום הילד.

היו"ר מ. ארם: אני מודה לגב' בלוך על סקירתה.

אני חוטב שנעטה כמיטב יכולתנו לטובה ענין זה, אולם קודם כל עלינו לדעת את הבעיות מהחומר שהוגש לנו. נכון הוא, שחוקים במדיניות הסעד חסרים לנו.

ברצוני לערער על החלטה שנחקלה פה בוועדה לגבי מרפאי הסיניים. אני אינני מקבל הפעם סדר שלא היה מקובל בוועדת השירותים ואף לא בטום ועדה אחרת. לדעתי, אם הייתה פניה, אזי היינו צריכים לקבל את המטלחת שפנתה אלינו. אחם שמעתם את אנטי משרד הבריאות, אותם בלבד שמעתם. לא היה חקדים כזה בעבודה הכנסת.

ר. הקטין: אנחנו הצגנו את הבעיה הזו בישיבת הוועדה: לכוי שהצגתי בעיה זו, עברתי על כל החומר. היה ברור שהד יזן הזה לא היה דיון ראטון. היו שלט יטיבות לפני שנה בענין מרפאי הסיניים. קראתי את דברי כל החברים. הם שלחו עורך-דין לדבר בסמם, והוא היה הדבר שלהם. לאחר מכן, הזמנתי את נציגי משרד הבריאות, החברר טכל הקבוצה הזו אשר היא פונה לוועדת השירותים, מורכבת ברובה מאותם האנשים אשר בזמנו עמדו בבחינות אך הם נכטלו. יש ועדת בחינות, ובפניה אנשים אלה מעוררים מחדש את בקטתם, ולכן הם מבקשים את תקון החוק. דברנו על כך בוועדה וראינו כי אין צורך לשמוע אותם מחדש. דבר זה לא נראה גם לי ומטום כך החלטנו מה שהחלטנו. לא שלחתי להם טום סיכום בענינם עד אשר נברר מה לעשות.

היו"ר מ. ארם: נמסרה אינפורמציה בלתי-מדוייקת: אנשים אלה לא היו בבחינות. אני עכטיו אינני דן לגופו של ענין.

ב"צ הראל: סימנו בעיה זו. הוועדה החליטה לא להזמין אותם. אם נראה שפרוצדורה זו אינה טובה, הרי כל חבר כנסת יבוא וידרוט ערעור.

היו"ר מ. ארם:

לא היה תקדים כזה, שאנשים פונים ואנו לא נקבל אותם. הנימוק אותו העלתה חברת הכנסת הקטין, איננו נימוק. אני אומר, אם אנשים פונים אלינו ומבקשים שנזמין אותם אז אנחנו צריכים להזמין אותם, ולא כפי שעטיחם: הזמנתם את משרד הבריאות והחלטתם שלא לטמוע אותם.

ד. נצר:

לפי החקנות, כל מסקנות של הכנסת הסניה אינן מחייבות את הכנסת הסליטית. אבל אם מדברים על עובדות, וחברת הכנסת הקטין עטחה טוב באמרה שהיא עברה על הפרוטוקולים בהם היה דיונים על מרפאי הסיניים. שר הבריאות, בזמנו, חשב שאפשר להיענות או לפתור את בעיית מרפאי הסיניים ללא חיקון החוק. ועדה הטירוחים החליטה לאחר בירור, כי בלי חיקון החוק אין אפשרות להיענות למרפאי הסיניים.

נציגי משרד הבריאות, שלטה במספר, היו אחנו והסבירו דברים שעשו רושם חזק מאד על חברי הוועדה המסתתפים כאן, ואטר הם בלתי-מסותדים. ואנטי משרד הבריאות פנו אלינו בדברים שנשמעו אולטרה-וייזס, באמרם שכל הזמנת מטלח מרפאי הסיניים מחדש, מביאה רק נזק לענין ולא לעצם התועלת. חברי הוועדה התרסמו מדברים אלה, והגיע לכלל דעה שכל סחיבה, דחיה מחדש, מעוררת טוב תקוות בלב האנשים, וזה לרעת הבעיה.

אנחנו בענין זה גמרנו, ואין לסנות את

החלטתנו הקודמת.

ב. ארדיטי:

יש לוועדה סמכות לעסוח רביזיה. זוהי נכות הוועדה.

(ב) האנשים רוצים לתח הסבר, ולדעתי, אין לנצח הסמכות המוסרית לומר לאנשים אלה, איננו רוצים לקבל אתכם. הרי איננו יודעים מה הם רוצים.

אנחנו שמענו את נציגי משרד הבריאות, יחכן שהם צודקים, יחכן שהם אינם צודקים. אבל אם ישנם אזרחים הרוצים לתח דעתם בענין בו הם נתקלים, הרי זכותם היא לפנות אלינו ולהחקבל על ידינו. מטום כך הצעתי להזמין אותם - ויכול להיות שאני אהיה נגדם.

אני אומר, שאנו צריכים לעסוח רביזיה על ההחלטה שנחקבלה על ידינו, ואם תהיה רביזיה כזו, אזי אני מבקש להזמין את המטלח של מרפאי הסיניים, ושהיא לא תהיה מיוצגת ע"י עורך דין.

ט. יוניצ'מן:

איט לא ישכנע אותי טדבר זה נתון לפקח על הממשלה ולקטר את הממשלה עם

ציבור הבוחרים.

אם לא נקבל מטלח זו, אני אשלח את אותם האנשים לוועדת פניות הציבור, ואז הועדה לפניות הציבור תעביר אותם אלינו. אני לא אוציא פסק דין מבלי לטמוע את האנשים. אני אומר, לאחר מכן, שאנשים אלה יעמדו בפני בחינות. וכאן אינני רוצה להיכנס לעצם הענין. אלא אני אומר, כי את האנשים הללו אני חייבים להזמין. לאחר שאטמע אותם, אגיד מה שאני חושב, ואגיד מחשבתי זו שלא בנוכחותם על מנח לא לעורר תקוה נוספת בלב האנשים.

אני מציע שאנו נזמין את האנשים.

ד. הקטין:
אני בעד מכסימום דימוקרטיזציה ושמיעת האנשים.
לפני שהבאנו בעיה זו, ביררתי היטב מי הם
האנשים, ואם הם מטעים את הקריירה, הוברר ע"י נציגי משרד הבריאות, כי
צאלא רובם ככולם היו בוועדה והם נפסלו בבחינות.

היו"ר ש. ארם:
מה יהיה אם האנשים הללו יאמרו כי הם לא
עמדו בבחינות.

ד. הקטין:
נראה לי שאין צורך להזמין אותם עוד פעם;
זוהי מחבת נוספת.

ש. כפרית:
הסיכום שלנו בענין זה היה כפי שספרה חברת
הכנסת נצ"ר, אף אני הצטרפתי לאותם החברים
שאמרו ללכת לקראת האנשים האלה ולעזור להם. הם עובדים שמילא באופן
בלתי-ליגלי. כאשר השאלה התעוררה שנית, אף אני אמרתי כי שמענו אותם,
הם אינם חדשים בשבילנו. כל הדברים שאמר חבר הכנסת ארם, שלא שמענו
אותם, אז אני לעומתו אומר כי אנו שמענו אותם פעמיים; חברים רבים
שמעו אותם. אינני חושבת שכל חבר כנסת חוש צריך להתחיל מחדש בפרשה
הגידונה בוועדות ובמליאת הכנסת.

באה פניה והלאור הפניה הזו באו נציגי משרד
הבריאות ואמרו מה שאמרו בהסדר יסודי מאוד, וטוב פעם, הם חזרו על
הענין. אנו נתנו אמון לדבריהם. נציגי מרפאי הסינייים טוענים כי הם
לא ידעו על המועד, וכאשר נודע להם הם באו בתביעות. ואילו נציגי משרד
הבריאות חזרו ואמרו כי מדבית האנשים היו ברשימה, אלא שהם מערערים.

חושבני, כי ההחלטה שלנו בענין זה היא
עדיפה ביותר והיא הולכת לקראת האנשים. יתכן וקרה איזו שהוא משגה
בענין, אולם אין זה הגיוני שהוועדה תדון מחדש ותזמין את האנשים.
הרי מבחינה ציבורית ומבחינה תחוקתית, אין זה נכון.

ב"צ הרמל:
אנחנו מערבבים שאלות אחדות: אני אומר,
כי אנו דגו בפרוטרוט בבעיה, ובאמת היה
סיקול דעת רב גם בכנסת הסנייה וגם בוועדת השירותים של הכנסת
השלישית. לאחר דיון מעמיק, באנו לידי מסקנה ולהחלטה בבעיה זו.
חברת הכנסת הקטין, אשר מלאה את מקומו של היו"ר הקבוע אמרה, כי
היו"ר הקבוע ש. ארם יתנגד להחלטה זו. בכל זאת בשאלת השאלה: האם
במקרה שהיו"ר הקבוע לא היה יכול לשבת באופן קבוע, יכול לערער על החלטה
שבחקבלה אפילו כפה אחד? אם בלך בהתאם לפרוצדורה זו, אנחנו
נפתח דרך ואפשרות לערער על כל החלטה של ועדת השירותים. באמר אחרת:
האם זוהי זכותו של יושב-ראש הוועדה? אם כן, אזי תהיה זו זכות כל
חבר כנסת אחר.

באני כוח משרד הבריאות נזכחו בישיבתנו
והם קבלו את החלטתנו לתשומת לבם, ואילו אנו לא מצאנו לנחוץ להיות
היוזמים לתקן את החוק.

(ב) אני טומע - ואני שמע זאת בפעם הראשונה -
טרוצים לסמוע בכל זאת את באי-כוח מרפאי הסינייים. אם לא נקבל אותם,
יפנו אותם לוועדה לפניות הציבור. אני מסכים, כי באופן סדרטלי אנו
צריכים לסמוע אותם. ולכן אני מציע, כי אנו נקבע שנים-שלושה מבין חברי
הוועדה, שהם ישמעו אותם, והם ימסרו את התרסויות לוועדה. מכל מקום,
אינני רואה כל ענין סמליאת הוועדה תשמע אותם. היו כל-כך
הרבה סיבות לעשות קו מתחת לזה. והיה אם הוועדה תחליט לדון מחדש בזה,
אזי נצטרך להזמין מחדש את משרד הבריאות וכו'. התוכן איננו מענין.

ההחלטה שנתקבלה ע"י ועדת השירותים גבעית
מרפאי הסינייים היא שרידה וקיימת, אם מספר חברים מבקשים לתת סיפוק
דימורטי, אזי אני מציע את הצעת האסורה - למנות שני חברים מבין
חברי ועדת השירותים, ושהם ישמעו את נציגי מרפאי-הסניניים.

היו"ר ט. ארם: אני מציע שכל חברי הוועדה ישמעו את נציגי
מרפאי הסינייים, ובכלל שנשמע את כל הבעיה
מחדש. הוועדה המצומצמת תהיה מורכבת מחברים חדשים. אני ממליע את
אשר הוצע פה.

ה צ ב ע ה

בעד הזמנת נציגי מרפאי הסינייים 4
נגד הזמנתם 5

ה הצעה לא נתקבלה.

בעד הצעת חבר הכנסת הראל - למנות שני חברים
על מנת לשמוע את נציגי מרפאי הסינייים 5 -

היו"ר ט. ארם: אני מציע שאדבעה חברי ועדה ישמעו את
נציגי מרפאי הסינייים. מצביע בם הצעה זו.

ה צ ב ע ה

בעד הקמת ועדה מצומצמת בת 4 חברים לשמיעת
נציגי מרפאי הסינייים 4 -

למנות את החברים: ב. ארדיטי, ר. הקטין,
ח. יהודה וי. ניצני, ושהם ישמעו את נציגי
מרפאי הסינייים ביום 19 הבא, בשעה 19.

ה ו ח ל ט

הישיבה נבעלה בשעה 11.10